

KORT PROJEKTBEKRIVELSE FOR FORSKNINGSPROJEKTET UNDERRETNINGER I FOKUS

VIA University
College

TrygFonden

TRYGFONDENS
BØRNEFORSKNINGSCENTER

Børn og unges udvikling og trivsel har afgørende betydning for deres muligheder senere i livet. Derfor er de beslutninger, som træffes omkring en underretning, hvor der udtrykkes bekymring for et barn eller en ung, af helt afgørende betydning for dette barns eller den unges fremtid.

I løbet af de senest 8-9 år er antallet af underretninger om mistrivsel blandt børn og unge tredoblet. Kommunerne modtager nu årligt ca. 130.000 underretninger. Om den voldsomme stigning er et problem eller ej, tager vi i det aktuelle projekt ikke stilling til. Derimod finder vi det relevant, hvis det voldsomme arbejdspress på socialrådgiverne, som skal vurdere de mange underretninger, kan afhjælpes. I den forbindelse undersøger vi om en maskinlæringsmodel vil kunne være en hjælp for socialrådgiverne i deres arbejde med at vurdere underretningerne.

Ofte indeholder underretningerne få konkrete oplysninger, og det kan derfor være vanskeligt at vurdere barnets risiko for mistrivsel på baggrund af disse oplysninger. Det kan betyde, at socialrådgivere som modtager disse underretninger, står overfor at skulle træffe svære og komplekse beslutninger på et potentielt ikke fuldt oplyst grundlag - og ofte på kort tid. Nyere forskning peger endvidere på, at ”professionelles vurderinger af risikoens størrelse er meget forskellige” (Ejrnæs m.fl., 2019).

Forskningsprojektet Underretninger i Fokus, gennemføres i samarbejde mellem VIA University College og Trygfondens Børneforskningscenter, og er finansieret af Trygfonden. Den grundlæggende ide er først at udvikle og validere en prædiktiv risikomodel baseret på maskinlæring og data fra Danmarks Statistik, og dernæst undersøge om denne model kan understøtte socialrådgivernes vurdering af risiko for mistrivsel i konkrete sager, når der foreligger en underretning. I den model, som afprøves i kommunerne, anvendes udelukkende data, socialrådgiverne allerede har, og som dermed allerede er i forvaltningens sagsbehandlingssystem. I pilotafprøvningen var der tale om følgende oplysninger: Barnets alder, tre typer af underretninger, antal underretninger om samme barn inden for de seneste hhv. 90 og 180 dage, antal forebyggende foranstaltninger inden for de seneste 180 dage samt antal tidligere anbringelser af barnet inden for hhv. det seneste år og seneste 5 år.¹

Projektet har fire overordnede forskningsspørgsmål:

- a) Kan en prædiktiv risikomodel præcist forudsige risiko for mistrivsel?
- b) Hvordan påvirker implementeringen af en prædiktiv risikomodel beslutninger ifm. vurdering af underretninger?
- c) Hvordan oplever socialrådgivere at arbejde med modellen?
- d) Har modellen betydning for socialrådgivernes interaktion med familierne og finder begge parter redskabet anvendeligt?

I forskningsprojektet er formålet således at undersøge, om en prædiktiv risikomodel model kan konstrueres, om den giver mening for rådgiverne, om den forbedrer sagsbehandlingen, og hvordan sådanne modeller vurderes af borgerne.

¹ I en ældre version af denne projektbeskrivelse (tilgængelig fra d. 31. januar 2020 til 4. februar 2020) indgik en beskrivelse af en tidligere version af modellen. Den der beskrives her, er den model, der har været afprøvet under pilotafprøvningen i Silkeborg og Hjørring kommuner.

Status for projektet pr. 30/1 2020

Pilotafrøvning i 2 kommuner er gennemfört (jf. punkt 2 nedenfor). Udvikling og validering af den prädiktive risikomodel og præsentrationsformatet (jf. punkt 1 nedenfor) pågår. Yderligere pilotafrøvning (jf. punkt 2 nedenfor) samt lodtrækningsforsög (jf. pkt. 3 nedenfor) er under forberedelse.

Designet for projektet er i korte træk:

1. Udvikling og validering:

Udvikling og validering af en prädiktiv risikomodel sker med maskinlæring på data fra Danmarks Statistik i perioden 2014-2017, og der udvikles et præsentrationsformat for den prädiktive risikomodel. Den prädiktive risikomodel er en algoritme og indeholder ikke i sig selv persondata. Den prädiktive risikomodel og præsentrationsformatet omtales i projektet samlet som *beslutningsstøtten*.

I valideringen af risikomodellen gennemföres en række analyser for at sikre, at modellen er følsom over for forskellige mål for mistrivsel. Disse analyser gennemföres alene med henblik på at sikre modellens validitet. Data anvendt til validering (fx trivselsdata, sundhedsdata eller data om kriminalitet) indgår ikke i selve den prädiktive risikomodel og dermed ikke i den konkrete udregning af risikoscoren, dvs. disse data indgår ikke i beslutningsstøtten.

2. Pilotafrøvning af beslutningsstøtten:

Der er gennemfört pilotafrøvning i 2 kommuner. Beslutningsstøtten anvendes på de data, socialrådgiveren allerede har, og som dermed allerede er i forvaltningens sagsbehandlingssystem. Der indsamles ikke nye data til brug for sagen, og der forekommer ikke samkøring af data på tværs af kommunale forvaltninger. I anvendelsen af beslutningsstøtten er det socialrådgiveren, der træffer en afgørelse, og her kan risikoscoren indgå som et element i risikovurderingen, og dermed i beslutningen, men ikke stå alene. Der er således ikke tale om en automatisk beslutning. Socialrådgiverne vil forud for igangsættelse af pilotafrøvning gennemgå træning i beslutningsstøtten. I pilotafrøvningen er det desuden sådan, at rådgiverne instrueres i at vurdere og behandle sagen på almindelig vis, før de åbner beslutningsstøtten og orienterer sig ift. risikoscoren.

Der gennemföres evt. yderligere pilotafrøvninger, hvis det er nødvendigt pga. tilretning af model og præsentrationsformat. Af tidshensyn kan yderligere afprøvninger evt. gennemföres med syntetiske data.

3. Lodtrækningsforsög:

Lodtrækningsforsög med beslutningsstøtten påtænkes gennemfört i 4-6 kommuner. Beslutningsstøtten anvendes på de data, socialrådgiveren allerede har, og som dermed allerede er i forvaltningens sagsbehandlingssystem. Der indsamles ikke nye data til brug for sagen, og der forekommer ikke samkøring af data på tværs af kommunale forvaltninger. I anvendelsen af beslutningsstøtten er det desuden socialrådgiveren, der træffer en afgørelse, og her kan risikoscoren indgå som et element i risikovurderingen, og dermed i beslutningen, men ikke stå alene. Der er således ikke tale om en automatisk beslutning. Socialrådgiverne vil forud for igangsættelse af lodtrækningsforsögget gennemgå træning i beslutningsstøtten.

Lodtrækningsforsøget anvendes som metode for systematisk at kunne undersøge forskellige effekter af anvendelse af beslutningsstøtten. Der randomiseres på husstands niveau. Rådgiveren vil desuden få adgang til at se, hvilke data, scoren er udregnet på baggrund af, så hun/han fx kan vurdere, om der er fejl i data, eller om der er nye væsentlige oplysninger i sagen, der ikke er registreret. De samme informationer påtænkes knyttet til sagen, og borgeren kan dermed få indsigt i oplysningerne, ligesom socialrådgiveren, hvis hun/han vurderer, at det er relevant, kan inddrage risikoscoren i samarbejdet med borgeren.

4. Andre elementer:

Projektets design samt metodiske, juridiske og etiske aspekter diskuteres løbende i projektgruppen.

Kommunerne kompenseres delvist for den tid, de anvender i forbindelse med afprøvning af beslutningsstøtten (fx træning eller deltagelse i interviews) med et mindre økonomisk beløb. Dette er alene knyttet til afprøvningen i forskningsprojektet og er ikke en del af ideen med beslutningsstøtten.

I kommunerne behandles alene data fra kommunernes egen forvaltning. Der samkøres ikke data på tværs af forvaltninger. Der indsamles ikke ny information fra for eksempel nationale eller regionale registre. Kommunerne videregiver personoplysninger med hjemmel i databeskyttelseslovens § 10 til forskningsprojektet.

Kilder:

Ejrnæs, M., Jakobsen, I. S., Michelsen, R. R., Moesby-Jensen, C. K., Lyngholm, L. T. M., & Monrad, M. (2019). *Professionelles faglige risikovurderinger: Rapport til kommunerne*. Odense M: UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.